

ЕМіністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту
імені Олега Балацького
Кафедра економічної теорії

**INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS
AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT**

**МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ
ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК**

**MIĘDZYKARODOWE STOSUNKI GOSPODARCZE
I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ**

**МЕЖДУНАРОДНЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ОТНОШЕНИЯ
И УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ**

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, Україна, 5–6 травня 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

зовнішньому ринку. Із новим підходом до якості продукції зростає роль стандартизації, у розвитку якої значну роль грає держава. Питання стандартизації розглядаються у якості базової основи, без якої неможливо підвищення якості продукції у масштабах всієї держави в цілому.

На наш погляд, прагнучи підвищити показники конкурентоспроможності, аграрним підприємствам необхідно приділити особливу увагу якості своєї продукції та ефективності її виробництва. Відповідність вітчизняних стандартів на продукцію аграрних підприємств вимогам стандартів Європейського Співтовариства, куди прагне Україна вступити, на сьогодні є одним із можливих шляхів підвищення конкурентоздатності вітчизняного аграрного підприємства. Помітно впливає на розвиток зовнішньоекономічної діяльності аграрних підприємств втручання держави у його виробництво і торгівлю продукцією. Одним із першочергових завдань держави є формування ефективного механізму державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в агропромисловому комплексі.

Особливістю сучасного стану розвитку галузі пшавництва впродовж останнього десятиліття є динамічне зростання чисельності поголів'я пшав усіх видів, нарощування обсягів виробництва, збільшення внутрішнього попиту та експорту продукції. Проте, Україна за результатами діяльності в галузі пшавництва була і залишається імпортозалежною.

НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ ЯК ЗАСОБИ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Грушинська Н. М., д.е.н., завідувач кафедри

Дипломатична академія України при МЗС України м. Київ

Міжнародний бізнес як підприємницька діяльність, пов'язана з використанням капіталу в різноманітних формах і перевагах підвищеної ділової активності, здійснюється з метою отримання прибутку і поширюється на міжнародну економічну сферу. Економічна дипломатія як елемент зовнішньої політики держави, включає дипломатичні дії, зосереджені на підтримці економічних процесів країни на міжнародному рівні. Економічна дипломатія має свою реалізацію на мікро та макрорівнях. Функції економічної дипломатії також реалізують представництва вітчизняних підприємств та організацій. Економічна дипломатія створює міжнародні можливості та поле діяльності для комерційної дипломатії. А остання, насамперед, сприяє національним підприємствам за кордоном у вирішенні таких практичних завдань, як: вихід на нові ринки

та їх дослідження; пошук контрагентів; супровід переговорних процесів і укладання угод; захист інтересів національних підприємств у рамках антидемпінгових процедур; розв'язання проблеми доступу на ринки (отримання дозволів та ліцензій); вирішення торгових суперечок; участь у міжнародних конкурсних торгах, інвестиційних конкурсах і аукціонах із приватизації іноземних підприємств та об'єктів; ретельне опрацювання й підготовлення конкурсної документації; участь у виставках, ярмарках, ділових форумах. Нині економічна дипломатія розвинених країн спирається на могутні національні системи підтримання експорту і просування національних економічних інтересів на зовнішніх.

Можна сказати, що перспективи економічної дипломатії України не можна пов'язувати лише з вирішенням фрагментарних, тимчасових завдань економічного характеру. Економічна дипломатія України має бути відкритою дипломатією, що орієнтується на випереджальні дії та лідерство в окресленні актуальних питань національного економічного розвитку і економічної безпеки країни. Вона має стати найважливішим важелем зміцнення міжнародної конкурентоспроможності України, забезпечувати отримання вигод і реалізацію конкурентних переваг вітчизняних підприємств на світовому ринку [2].

Найбільшої уваги потребують проблеми щодо формування активних форм економічної дипломатії, що охоплюють політико-дипломатичне підтримання і лобювання вітчизняного експорту, взаємопов'язані заходи щодо поліпшення умов доступу національних підприємств на зарубіжні ринки (насамперед торгово-політичні заходи), використання багатосторонні і регіональних організацій для просування власних інтересів, цілеспрямований вплив на партнерів із застосуванням фінансових, ресурсних та інших засобів чинення тиску, адже економічна дипломатія набуває в XXI ст. геополітичних параметрів.

Захист і просування економічних інтересів на сучасному етапі є найважливішою складовою зовнішньої політики України у забезпеченні національних інтересів. В сучасних умовах, функції економічної дипломатії окреслюються розвитком і модернізацією структури світової економіки на всіх рівнях: глобальному, національному, регіональному. У міру поглиблення глобалізації дипломатичні напрямки експорту піднялися до рівня торгово-економічного, економічного управління національними інтересами за кордоном на всіх стадіях: порядок входження національних елементів в закордонну економіку, забезпечення гарантій, організація підтримки національним фірмам та окремим суб'єктам щодо розвитку та зміцнення іноземних позицій національної економіки, формування механізмів регулювання суперечок.

Економічна дипломатія - це особливий фундаментальний антикризовий інструмент, тому що спрямована саме на економічні інтереси країни. Прикладом може бути введення економічних санкцій і відповідна реакція на них, яка призводить до їх скасування, зменшення або збільшення [3].

Забезпечення національних інтересів та захист національної безпеки залишаються пріоритетним завданням економічної дипломатії; вони органічно включають в себе позиції своїх національних чинників на світовому ринку, що розширюється. Основними для економічної дипломатії стають поняття поєднання національного виробництва, традицій, національних пріоритетів. Економічна дипломатія не тільки допомагає вирішенню поточних і орієнтованих на найближче майбутнє завдань, але також впливає на характер оцінок навіть віддалених суспільно-економічних перспектив.

В сучасних умовах в дипломатії України формується багатосторонній характер і економічна дипломатія набуває креативних форм реалізації. Традиційні форми реалізації дипломатії із застосуванням креативних, нетрадиційних форм є запорукою успіху і розвитку.

У нових умовах прояву креативних форм дипломатії, створюють передумови для інших підходів до вирішення завдань, які ставляться перед економічною дипломатією. Рішення даних проблем вимагає інформаційного, інноваційного, культурного та інших підстав для застосування антикризових дій.

Реалізація принципів економічної дипломатії пов'язано зі здійсненням торговельної політики держави, питання антикризової функції економічної дипломатії набуває особливої актуальності. Кризові процеси обумовлюються різким загострення суперечностей, які виникають у процесі взаємодії окремих суб'єктів світогосподарських зв'язків. Покликання дипломатії – забезпечення національної безпеки держави шляхом ведення переговорів. Іншими словами, певна антикризова політика для зменшення або скасування гострих кутів у співпраці двох або більше сторін. Економічна дипломатія – це особливий фундаментальний антикризовий інструмент. Яскравими прикладами, можуть бути введення економічних санкцій та відповідна реакція на них, яка може призводити до їх скасування, зменшення або збільшення.

1. Каррон де ла Каррьер Г. Экономическая дипломатия. Дипломат и рынок. Москва: Росспэн, 2003. С. 27.

2. Баранай П., Филини Н. Современная экономическая дипломатия. – <http://www.proza.ru/2010/10/30/706>

3. Зонова Т.В. Экономическая дипломатия // Внешнеэкономические связи. – 2006. - № 1, март. – С. 14—16. – http://www.ng.ru/energy/2008-06-10/20_azerbajjan.html

4. Вергун В. А. Економічна дипломатія в системі чинників між-народної конкурентоспроможності України / В. А. Вергун // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2008. – № 74. – Ч. 1. – С. 150–154.

5. Нижник В. М. Економічна дипломатія та економічна безпека України: навч. посіб. / В. М. Нижник // Хмельницький національний університет. – Хмельницький : ХНУ, 2007. – 299 с.
6. Фліссак, К. А. Економічна дипломатія : навч. посіб. / К. А. Фліссак. - Тернопіль : Новий колір, 2013. – 440 с.
7. Шаров О.М. Щодо шляхів вдосконалення організації роботи в галузі економічної дипломатії: стратегічні аспекти. Аналітична записка / О.М. Шаров // Національний інститут стратегічних досліджень. – 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/975/>
8. Шевченко Б. И. Экономическая дипломатия в современной системе международных отношений / Б.И. Шевченко. // Экономический журнал. – 2016. – № 5 (41). – С. 29–41 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://economicarggu.ru/2016_1/41.pdf.

КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ БЕЛАРУСИ: ПРОБЛЕМЫ ОЦЕНКИ

Егорова В.К., доц.

Витебский государственный технологический университет (Беларусь)

Измерением конкурентоспособности стран занимаются две международные организации: Всемирный экономический форум (ВЭФ) и Международный институт управленческого развития (IMD). Индекс глобальной конкурентоспособности (GCI) составляется из 114 индикаторов, из которых 79 формируются по результатам опроса руководителей компаний, а 35 индикаторов – на основе статистических данных международных организаций. Обе эти организации не включают Беларусь в свои рейтинги из-за проблем с надежностью официальных статистических данных. Попытка измерения конкурентоспособности Беларуси по методологии ВЭФ была предпринята в 2013 и 2014 гг. исследовательским центром CASE. CASE Belarus провел исследование, желая определить место Беларуси в рейтинге GCI в докладах ВЭФ 2012/2013 и 2013/2014 гг., если бы Беларусь на тот момент в него входила. Для этого были использованы микроданные опроса руководителей 121 белорусской компании по анкете ВЭФ. Согласно расчетам CASE Belarus, значение GCI для Беларуси за 2012-2013 гг. составило 4,29. Оно позволило бы Беларуси занять в рейтинге 61 место, расположившись между Венгрией и Болгарией, и потеснив с 61 места Перу. Если сделать допущение, что в 2013 г. фирмы оценили бы качество социально-экономической среды так же, как в 2012 г. (повторно опрос не проводился), обновив 35 макроэкономических индикаторов, то значение индекса глобальной конкурентоспособности для Беларуси в 2013-2014 гг. составило бы 4,34. Оно позволило бы Беларуси претендовать на 55 место, расположившись между Коста-Рикой и Бразилией. Из стран Европейского союза Беларусь опережала бы Болгарию, Румынию, Словакию, Венгрию, Кипр, Грецию и балканские страны. Из стран бывшего СССР занимала бы 6 место, уступая странам Балтии, Азербайджану и Казахстану.